Sisäministeriö
Inrikesministeriet

HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020, PL 26 Sisäministeriön hallinnonala
Teema: Maahanmuutto

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 23.10.2019 klo 9.00

Yksikön päällikkö, maahanmuuttojohtaja Tiina Snellman, sisäministeriö, maahanmuutto-osasto

Hallitus panostaa vuoden 2020 talousarviossa sisäiseen turvallisuuteen ja maahanmuuttoon

Hallitus esittää vuoden 2020 talousarviossa sisäministeriön pääluokkaan yhteensä 1,519 mrd. euroa, mikä on n. 22,7 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2019 varsinaisessa talousarviossa.

Pääministeri Rinteen hallitusohjelman tavoitteena on turvallinen oikeusvaltio Suomi, turvallisuuden tunteen vahvistuminen ja turvallisuusviranomaisten toimintakyvyn varmistaminen. Sisäministeriön hallinnonalan määrärahoilla toteutetaan hallitusohjelman tavoitteita ja huolehditaan viranomaisten ydintoiminnoista ja tarvittavasta suorituskyvystä.

Hallinnonalan määrärahoista poliisitoimen osuus on 53,7 %, rajavartiolaitoksen 17,6 %, maahanmuuton 13,5 %, pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan 4,9 % ja hallinnon (sisältäen EUSA-rahastot ja arvonlisäverot) 10,3 %.

Julkisen talouden suunnitelma (JTS 2021-2023)

Sisäministeriön hallinnonalan määrärahat laskevat kehyskaudella vuoden 2020 talousarvioesityksen tasosta. Ensimmäisenä kehysvuonna määrärahaa on noin 40 milj. euroa vähemmän kuin sisäministeriön pääluokan vuoden 2020 talousarvioesityksessä.

Merkittävimmät määrärahalisäykset kehyskaudella kohdistuvat poliisitoimeen poliisimiesten määrän nostamiseen 7 500 HTV:n tasolle (vuoden 2023 tasossa 18 milj. euroa), Rajavartiolaitokselle rajaturvallisuuden suorituskyvyn ja rajavartijamäärän turvaamiseen (vuoden 2023 tasossa 4,3 milj. euroa), Eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyviin joukkoihin (vuoden 2023 tasossa 4,78 milj. euroa), sekä maahanmuuttohallintoon, mihin hallitus kohdentaa vuodelle 2021 yhteensä 13 milj. euroa päätöksentekoresurssien turvaamiseen ja turvapaikkahakemusten ruuhkanpurkuun. Tästä 3 milj. euroa on kertaluonteisia tulevaisuusinvestointeja turvapaikkahakemusten käsittelyn turvaamiseksi.

Näiden lisäksi rahoitusta kohdistuu hätäkeskuspäivystäjäresurssien turvaamiseen, siviilitiedustelutoiminnan ohjaukseen ja Suojelupoliisin laillisuusvalvonnan vahvistamiseen sekä kiintiöpakolaisten määrän nostamiseen.

26.40. MAAHANMUUTTO

Maahanmuuttohallinnon päätöksentekoresurssit turvataan

Maahanmuuttoon esitetään yhteensä 204,89 milj. euroa, mikä on 11,72 milj. enemmän kuin vuoden 2019 varsinaisessa talousarviossa. Maahanmuuttoviraston päätöksentekoresurssien turvaamiseksi hallitus esittää 10 milj. euroa vuoden 2020 talousarvioon ja vuoden 2021 määrärahakehykseen. Määrärahalla hallitus ehkäisee uusien, vireille tulevien asioiden käsittelyaikojen pidentymistä.

Pääasiassa turvapaikkakriisin aikana tulleiden turvapaikkahakemusten käsittelemiseksi hallituksen esityksessä on varattu 3 milj. euroa vuosille 2020 ja 2021 määräaikaisen lisäresurssin (50 henkilötyövuotta) palkkaamiseksi.

Turvapaikkahakemusten käsittelyyn säädetty kuuden kuukauden enimmäiskäsittelyaika koskee kaikkia 20.7.2018 jälkeen vireille tulleita hakemuksia. Uudet hakemukset priorisoidaan käsittelyssä vanhojen edelle, jotta pystytään noudattamaan lakisääteistä enimmäiskäsittelyaikaa. Käsittelyaikojen pituudella on suora vaikutus vastaanottomenojen määrään, joten hallituksen kohdentamat lisäresurssit päätösten tekemiseksi ja käsittelyaikojen kohtuullistamiseksi ovat paitsi inhimillisesti, myös taloudellisesti perusteltu ratkaisu.

Maahanmuuttoviraston päätöksentekoresurssien pysyvä taso jäi myöhemmin ratkaistavaksi.

Maahanmuuttoviraston kehystaso on laskeva ja virasto on sopeuttanut menojaan laskevaan kehykseen. Menopaineet kohdistuvat digitalisaation edistämiseen lupaprosesseja automatisoimalla ja päätöksentekoresurssien riittävän määrän turvaamiseen. Sisäministeriö esitti päätöksentekoresurssien turvaamiseksi 10,2 milj. euron lisäystä vuodelle 2022 ja 10,4 milj. euron lisäystä vuodelle 2023. Digitalisaation edistämiseen ei ole rahoitusta vuosille 2020-2023, ja pelkästään Maahanmuuttoviraston UMA-järjestelmän ylläpitämiseksi on toteutettava merkittäviä sopeuttamistoimia. Vuoden 2020 bruttomenoista noin 63 % muodostuu henkilöstömenoista, noin 13 % toimitilakuluista, noin 15 % palvelujen ostoista aiheutuvia menoja ja noin 10 muista kuluista.

Hallitus on käynnistänyt kunnianhimoisen työperäisen maahanmuuton kokonaisuudistuksen, joka tähtää merkittävään työllisyyden kasvuun. Työ- ja elinkeinoministeriön sekä sisäministeriön yhteistyönä on käynnistynyt valmistelu, jossa tarkastellaan hallitusohjelman kirjauksen mukaista, työperäisen maahanmuuton hallinnon siirtoa työ- ja elinkeinoministeriöön käsittelyn tehostamiseksi. Tässä yhteydessä selvitetään prosessien kehittämisen edellyttämät vaikutukset ohjausjärjestelmään ja hallintoon.

Kiintiöpakolaisten määrää nostetaan sadalla pakolaisella vuonna 2020

Talousarvioesityksessä on lisäksi huomioitu pääministeri Rinteen hallitusohjelman mukainen kiintiöpakolaisten määrän nosto nykyisestä 750 tasosta 850 kiintiöpakolaisen tasolle vuonna 2020 ja sen vaatima päätöksentekoresurssi kansainvälisen suojelun oleskelulupapäätösten tekemiseksi sekä kiintiöpakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset, yhteensä 220 000 euroa. Tämä määräraha sisältyy myös vuosien 2021-2023 kehyksiin.